

Un răgaz pentru a trăi

JOE HALDEMAN

Fu o zi de pomină care dădu apă la moară flecarilor.

Harrison își închisese trupul înghețat într-o capsulă spațiotemporală, care fusese apoi lansată spre centrul Galaxiei. În capsulă se mai aflau teancuri de ultrafișe cristalizate (însoțite de un monitor pe care puteau fi vizionate) care descriau în cele mai mici detalii însușirile specifice ca și realizările umanității, precum și o serie de mici obiecte de artă.

Unii fură de părere că Harrison a trădat omenirea, oferind hoardelor extraterestre invadatoare o hartă ce le va arăta calea sigură spre Terra. Detaliile asupra a ceea ce aceștia ar fi putut să le facă oamenilor, și din ce motive anume, ofereau o reflectare interesantă a problemelor ce preocupau în realitate mintea a diverși indivizi.

Alții, mai clemenți, considerară a priori că, o rasă de extraterestri capabilă să descifreze mesajul lui Harrison și să ne viziteze apoi, va fi depășit demult deja stadiul în care ar practica agresiunea, acționând pradă instincțelor primare.

Tot ceea ce ei ne-ar fi putut face s-ar fi rezumat la a ne observa și, eventual, la a ne ajuta.

Partizanii celor două tabere furnizară din plin material pentru eseuri solemne, disertații semidocte și religii efemere.

Se exprimă și alte opinii:

„Vulpoiul acesta bătrîn și-a cheltuit banii așa cum a vrut!”

„Ceea ce a făcut el reprezintă o risipire de neiertat a unor resurse artistice de neînlocuit!”

„Ceea ce a făcut el reprezintă o risipire de neiertat a unor resurse artistice de neînlocuit!”

„Ar fi putut folosi banii aceștia ca să-i hrănească pe cei înfometați!”

„Gestul său e donchișotesc, fantast. Vom fi cu toții morți și dispăruți cu mult înainte ca cineva să intercepteze chestia aia blestemată!”

„Dă-l dracului de Harrison, am probleme mai importante de rezolvat!”

Dar nici una dintre aceste păreri nu era, din păcate, cea corectă.

Conform estimărilor, convertizorul miniaturizat Adam - Beeson avea să accelereze foarte lent capsula, timp de aproximativ un secol, epuizându-și combustibilul când nava va fi atins o mică fracțiune din viteza luminii. Ea avea să treacă, deci, prin vecinătatea lui Antares peste vreo 5000 de ani.

Capsula fusese prevăzută cu un generator preprogramat de semnale, alimentat de energia luminii stelare. Acesta avea să acumuleze energie pentru a emite, o dată la zece ani, un mesaj în banda de unde de 21 cm. Mesajul avea să dureze 90 de minute și să fie repetat de trei ori; orice idiot dotat cu un radiotelescop îndeajuns de mare și posedînd permișele ontologice adecvate ar fi putut să-l descifreze:

„Sînt un produs al unei specii inteligente; poziția mea este următoarea... Dacă vă stă în puteri, interceptați-mă!”

Din păcate însă, nava poseda un câmp magnetic destul de puternic și de aceea se comportă conform ecuațiilor lui Maxwell. Ruta sa trecu printr-un nor de plasmă rarefiat dar foarte întins și care făcu să se rotească lent spre dreapta, pierzîndu-și de-a lungul anilor accelerația. Când

ieși din norul de plasmă era întoarsă din nou spre Pămînt și se mișca cu o viteză modestă.

Peste 2000 de ani trecu prin locul unde se aflase Terra în momentul lansării ei (sistemul solar se deplasase între timp, în mod firesc) și continua să se miște uitată printre galaxii. Își mai emitea încă semnalul la fiecare zece ani, dar trecu foarte mult timp pînă cînd cineva să o bage în seamă.

M-am trezit cu o durere groaznică, care încetă însă imediat.

„Cum vă simțiți?” mă întrebă o sora draguță, îmbrăcată într-o uniformă verde, bine apreată.

Nu am răspuns imediat. Ceva nu mi se părea în ordine la ea, la camera de spital, la patul în care mă aflam. Muchiile erau nefirești, prea ascuțite parcă.

„Cum vă simțiți?” mă întrebă de această dată o soră între două vîrste, îmbrăcată la fel ca prima. Nu reușisem să sesizez cînd o înlocuise. „Vă plac mai mult așa?”

I-am răspuns că mi-e indiferent. Corpul meu, da, corpul meu este cu o sută de ani mai tînăr. Mintea mi-e limpede și mușchii îmi sînt oțeliți. Nu am conștiința organelor suferinde.

„Oare sînt morți?” am întrebato.

„Nu chiar”, îmi răspunse, clipa în care i-am surprins metamorfoza fulgerătoare. Acum era un doctor, cu țîmplele albe și cu o ținută profesională.

„Ați fost mort multă vreme, dar acum nu mai sînteți. Noi v-am reconstituit.

Am rugat ființa să se decidă pentru o înfățișare anume și am întrebato dacă nu m-au scos din capsulă sub formă de corp solid, înghețat.

„Da, lucrurile s-au pefrecut cam cum ați prevăzut.”

Am întrebato ce vroia să spună cu acel „cam”.

„V-ați învîrtit în cerc și ați pierdut viteză; a trecut multă vreme pînă cînd să vă remarcăm prezența”.

M-am ridicat, privind insistent ființa. Îmi spuneam că dacă nu clilesc, probabil nu se va mai metamorfoza. Am întrebato cît timp hoinărisem prin spațiu.

„Aproape un milion de ani. Mai exact, 874.896, din momentul lansării.” Am sărit pe podea și tălpile mele au atins nisipul fierbinte. „Îmi pare rău”, zise ființa și podeaua se pardosi deodată cu plăci de faianță.

„De ce nu vă arătați adevărata înfățișare? Sînt prea bătrîn ca să mă mai sperii de monștri.”

Ființa se transformă, luîndu-și adevăratul chip, dar am rugato aproape imediat să revină la una din înfățișările precedente. Trebuie totuși să știu căreia din extremități să-i vorbesc.

Deveni din nou doctor și camera se dizolvă. Ne aflam acum pe o vastă întindere de nisip arămiu, așezat în dune ordonate. În față, umbra-mi palidă se alungea continuu. M-am întors, tocmai la timp ca să văd Calea Lactee, apunînd strălucitoare la orizont. Nu se vedeau însă stele apropiate.

„Da,” îmi spuse doctorul, „sîntem la marginea galaxiei din care veniți.”

Pe cînd era în viață i se pusese „Omul care stăpînește LUNA” și fu numit „Omul care a stăpînit LUNA” încă mult timp după aceea.

DR. THORNE HARRISON se născuse în 1990, într-un orășel din ARKANSAS. Studiile medii și le terminase în 2005, prin fuga de la o școală de corecție subvenționată de stat. Urmăseră zece ani petrecuți în slujbe de ocazie, de una sau de cealaltă parte a legii. Dar ambiția sa îl ajutase să răzbească în a cucerii puterea și la vîrsta de 35 de ani era președintele miliardar al unei corporații cu afaceri diverse și legale - în cea mai mare parte.

El numea toate astea noroc.

O planetă nu îi fu de ajuns. Cam cu o săptămînă înainte de a 40-a sa aniversare, Harrison își concedie consiliul directorial și lichidă o avere enormă, pe care o investise apoi pînă la ultimul cent în dezvoltarea și exploatarea Liniei de călătorii spațiale Adam-Beeson. Reuși astfel să facă accesibil voiajul în spațiu oricui își putea permite acest lucru. Cumpără o parte din Lună, unde construie domuri de plăcere și orășele de vacanță și organizează safari-uri pentru oamenii care se simțeau epuizați și aveau bani. Veniturile sale crescuseră îndeajuns încît să-i permită cumpărarea voturilor pentru inițierea lucrărilor de „terrorizare” pe Marte.

Cînd prima suviță de apă își croia drum în Valea Marelui Rift, Harrison se stîngea în propria sa clinică geriatrică din Copernicus City, în al o sută douăzecilea an al vieții. Frămîntările legate de această ultimă luptă cîștigată îi grăbiseră sfîrșitul.

„Împinge-l odată! Hai, fă-i vînt mai repede!” Făcînd salturi lungi în slabul cîmp gravitațional lunar, doi infirmieri împingeau, pe coridorul alb, căruciorul masiv tixit de aparatură ce înconjură o fărîmă fragilă de corp omenesc, cyborgul mort al Dr. Thorne Harrison. Fluorocarbonul oxigenat curgînd în venele slăbite îi dădea creierului acestuia impresia că încă trăiește.

După ce pătrunse prin ușile instalației criogenice, căruciorul se opri cu un salt fîngă camera de congelare. Conductele și cablurile fură deconectate și corpul fu introdus fără ceremonie în camera care, activată în scurt timp, îl transformă în cuarț înghețat. „Gata! Am terminat și cu ăsta!” Și totul în speranța deșartă a unei învieri viitoare.

Un soare grenă, enorm, cu margini nebulose, răsări din partea opusă a orizontului. „O gigantă infraroșie”, mi-am reamintit brusc.

I-am spus ființei că le eram profund recunoscător pentru faptul de a mă fi reconstruit, și am întrebat-o dacă le puteam fi de vreun folos. Aș fi putut, eventual să le dezvălui ceea ce știam despre timpul meu, acum un trecut foarte îndepărtat.

„Nu, am aflat deja tot ce se putea de la dumneavoastră, în timpul cât v-am reconstituit.” Îmi zîmbi. „Dimpotrivă, noi vă sintem foarte îndatorați. Vreți să vă ducem înapoi pe Pământ? Planeta pe care ne aflăm acum ne oferă condiții excelente nouă, dar dumneavoastră v-ați plictisit repede aici.”

I-am răspuns că îmi doream extrem de mult să mă întorc pe Pământ, dar aș fi vrut ca mai întâi să văd cât mai mult din ceea ce reprezintă lumea lor.

„Dar toată lumea mea arata așa; trăiesc aici tocmai fiindcă apreciez această lipsă de vanitate. Și semenii mei trăiesc în locuri întru totul asemănătoare acestuia.”

L-am întrebat dacă nu i-aș putea întâlni și pe alții dintre ei.

„Nu, din păcate e imposibil. Ar refuza să vă vadă chiar dacă eu aș vrea să vă duc la ei... E și aceasta o chestiune de politică”, adăugă după o scurtă pauză. Apoi mă luă de mână și ne înălțară pînă cînd steaua lor deveni o mică pată abia vizibilă, și mi-am dat seama că ne aflam acum în interiorul Căii Lactee, înconjurați de stelele ce roiau în jurul nostru.

L-am întrebat dacă ce efectuăm acum era o teleportare.

„Nu”, răspunse, „ne deplasăm cu o mașină; ceva în genul unei astronave, dar mai rapidă și mai eficientă. De fapt, mai puțin eficientă într-un anumit sens.”

Începusem să-l întreb cum de puteam vorbi și respira, dar privirea lui obosită mă inhibă. Pîlpîia acum de parcă ar fi vrut să-și schimbe din nou înfățișarea. Dar n-o făcu. „Sînt lucruri interesante de văzut în zona asta” îmi spuse, pe cînd ne apropiam de o stea galbenă, pe care am recunoscut-o drept Soarele nostru. „N-am mai fost pe aici de vreo 10-12 mii de ani”, urmă el. Sub noi apără deodată, ca o minge albăstruie Pământul.

Ne-am oprit pentru o clipă și el a continuat cu o nuanță de scuză în glas: „E destul de aproape, dar eu nu ies prea des.”

Am început să coborîm lin, așa încît am putut admira apusul Soarelui deasupra Africii. Coasta sa vestică nu părea să se fi schimbat prea mult. Apoi Atlanticul trecu pe sub noi ca o pată de cerneală și aterizăram în sfîrșit undeva, în nord-estul Statelor Unite. Eram pe un izlaz, al cărui gard de sîrmă părea să fie făcut din același duramyl strălucitor pe care mi-l aminteam din copilărie.

„Unde sîntem?” l-am întrebat. Îmi răspunse că ne aflăm undeva la nord de Canaan (New York); la cîțiva kilometri spre vest se afla și o autostradă unde aș fi putut face autostopul pînă m-ar fi luat vreun camion. Spunîndu-mi toate acestea începuse să pîlpîie alît de zdrăvăn, încît puteam zări pășunea prin el, chiar cînd era vizibil.

„Bine, dar nu se poate!” - am ripostat. „A trecut un milion de ani și nu cred să mai existe acum autostrăzi și camioane!” Mă privi cu superioritate ironică și îmi spuse că ne aflăm cu numai 5 sau 10 ani în viitorul meu; adică după anul nașterii mele. Cu deosebirea că eu, cel de acum, aveam 20 de ani. Oare nu știam chiar nimic

despre ceea ce înseamnă relativitatea?

Și dispăru. Atunci văzui fermierul care venea spre mine, ținînd în mîini, amenințător, o coasă.

Pe izlaz nu se mai afla nimic și nimeni altcineva contra cui ar fi putut-o folosi, în afară de mine.

„Bună dimineața!” i-am spus. Apoi mi-am dat seama că era de fapt după amiază. Continuă să se apropie de mine, pînă la o distanță de unde ar fi putut lovi și, oprindu-se, se holbă nedumerit. „Da' unde dracu'-i individul ăla?” zise cu o căutătură minioasă.

„Cum? Care individ?” făcui eu mirat, uitîndu-mă împrejur. De fapt, în sinea mea, îmi puneam aceeași întrebare. Se frecă la ochi. „Afurisitele astea de lentile de contact! Da' ce cauți pe pămîntul meu, la urma urmei?”

„M-am rătăcit.” „Da' nu ști ce-i ăla un gard?”

„Ba da, domnule, îmi cer scuze. Tocmai mă îndreptam spre fermă ca să vă întreb care este drumul spre Canaan.”

„Da' de ce umbli cu hainele astea caraghioase pe tine?” Purta încă replica costumului conservativ în care fusese îmbrăcat Harrison.

„Așa e moda la oraș domnule.” Clătină din cap. „Hm! Tinerii din ziua de azi!” Urmă: „Apăi, ia-o peste gardul ăla, da' ai grijă să nu-mi calci fasolea și după-ai o ții drept pînă ieși la drum. Ca să ajungi la Canaan o iei la sîlinga.” I-am mulțumit politicos și el făcu cale întoarsă spre fermă.

În stația de camion calendarul arăta anul 1995.

Nu-i deloc ușor să te trezești în New York City fără un ban în buzunar, dar situația se schimbă atunci cînd ai un timp de douăzeci de ani și o experiență de mai bine de un veac în a-ți separa pe oameni de banii lor.

În mai puțin de o săptămîna, omul care fusese Harrison locuia deja într-un apartament luxos din East Village și avea strînși îndeajuns de mulți bani pentru a-și permite să stea să reflecteze.

De un lucru era sigur: nu mai vroia să fie încă o dată Harrison. În afara faptului că s-ar fi plictisit să trăiască aceeași viață, își dăduse seama, pe cînd mai era încă Harrison și avea deja vreo 50 de ani, că o existență ca a sa nu putea fi una fericită, fiind prea intim legată de acumularea de bogăție și putere, dar în același timp incapabilă să-i ofere încrederea reciprocă cu semenii săi.

Și apoi, la ora aceasta Harrison era deja un băiețel de 5 ani în Arkansas și tocmai își începuse cei douăzeci de ani ghinionști ce vor preceda secolul său de prosperitate.

Acest gînd îi dădu fiori de gheață.

Merse la o bibliotecă și parcursese microfișele colecțiilor de „Forbes” și „Bizweek” din ultimii ani. Astfel, procedînd prin eliminări succesive află cine ar fi putut fi acum. Apoi, pentru mai puțin de 1000\$ își confecționă un trecut și introduse documentele sale false în băncile de date guvernamentale.

Se lansă în niște investiții, aparent nerentabile, și deveni milionar în mai puțin de un an. Cumpără atunci o firmă falimentară de produse electronice și o rebotează cu numele său: Lassiter Electronics. Își lăsă barbă, știind că va albi prematur. Firma prosperă. Cumpără o uzină de mase plastice, pe care o rebotează Lassiter Industries. Apoi mai achiziționează și cel mai mare cabinet poligrafic din Pennsylvania, precum și o pescărie.

În 2010 se afla într-un cazino din Galveston,

unde pierdu o sumă importantă în fața unui bă răzbunător, care se pricepea binișor la zar. Lassiter era mai bun, dar îl lăsase să ciștige.

Era tocmai cu două zile după a 20-a aniversare a lui Harrison, cînd acesta dăduse prima mare lovitură.

Lassiter își continuă ascensiunea, o ban mică, apoi una mai mare. O firmă aerospacială. Textile. O parte dintr-o stație orbitală; echipamente electronice miniaturizate și cristale pentru băncile de date.

Toate acestea se numeau Lassiter Limited.

În 2018 ajută cu tact destinul, angajîndu-l pe analist de timp și mișcare pe tîrîrului Dr. Thor Harrison, deși știa că toate referințele acestuia erau false. Îi dădu astfel posibilitatea să ai acces la informații de primă mîna.

Harrison profită de această ocazie și în 2020 era deja vicepreședinte junior însărcinat cu producția. În 2022, ajuns vicepreședinte și cel mai tîrîr membru al consiliului de conducere al companiei, știa o serie de chestii interesante despre ceilalți membri ai consiliului.

În 2024 Harrison îi puse în față lui Lassiter documente care dovedeau că deținea controlul 51% din ceea ce însemna Lassiter Limited făcînd aceasta, se așteptase la o luptă aprigă. Lucrurile decurseră însă cu totul altfel: Lassiter se mulțumi să se retragă complet din afaceri, schimbînd primirii unei sume neașteptat de mici.

Cu încă jumătate de viață de trăit și cu bani care i-ar fi ajuns din belșug pentru mult mai mult timp, Lassiter își cumpără terenuri și locuințe confortabile, la Paris, Key West și Colorado, pe care le schimbă în funcție de sezon. Petrecu cîțiva într-o călătorie de agrement în jurul lumii, dînd considerabilele sale energii materiale și le canaliză spre lumea artelor, iar nu spre cea a finanțelor, cum ar fi fost de așteptat. Deveni un virtu al clavecinului și, în plus, se făcu bine cunoscut în cercurile artistice avangardiste prin compozițiile sale neopointilliste: sculpturi de lumină înghețată, zvîcniri elegante de laseri prinse în cuburi de gel fotosensibil. Femeile frumoase erau pur și simplu fascinate de acest om care reușise atât de bine în doua domenii atât de diferite.

În același timp urmărea îndeaproape evoluția lui Harrison; lichidarea companiei din 2030, cumpărarea Liniei de călătorii spațiale Adam-Beeson (care păru multor observatori investiție sortită de la bun început eșecului investiției întregii averi în lucrările de pe Luna beneficiile înșuite pe care le obținut).

Și pe cînd catalizatoarele ecologice începeau să fie instalate pe Marte, iar Harrison bătrîn, făcea eforturi disperate să mai cumpere niște ani de viață, Lassiter se stîngea la Key West.

Nedorind să-și tulbure sfîrșitul cu tuburi IV personal sanitar și aer steril înghețat, își trimise unica soră medicală care-l îngrija într-o plimbare care avea să dureze oricum prea mult, vorbind calm și convingător. Ultimele sale cuvinte nu trăsese durerea crescîndă ce-i încolțea în piept.

Acum stătea întins pe verandă în băta brizei sărate. Jos camerele erau pline de admiratori profund îndurerați, prieteni pe care nu trebuise să-i cumpere.

Și cum pe albastrul palid al cerului se aprinsese vîpaia roșie a asfințitului, își spuse că este un om fericit și începu să se întrebe cum va juca piesa data viitoare, căci își dădea seama că el este păpușarul, chiar acum, cînd ultima soară era trasă și se lăsa cortina.

Traducere de Bogdan SAVU